

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Hans Alexandersson
0521-60 54 84

BESLUT
2010-12-08

Diarienummer
511-28740-1999

Sida
1(8)

Beslut om bildande av naturreservatet Kuröds skalbankar i Uddevalla kom- mun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syfte
Beslut om föreskrifter
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Ärendets handläggning
Skälen för beslut
Upplysningar
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Besvärshänvisning O4:1
Bilaga 5. Sändlista

Administrativa uppgifter

Namn:	Naturreservatet Kuröds skalbankar
RegDOS ID	2000749
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Uddevalla
Ungefärlig mittpunkt	1275752 – 6477123
Fastigheter och ägare:	<i>Kuröd 4:1, 4:35, Samneröd 2:2 Uddevalla kommun</i>
Areal (ha):	40,5
Förvaltare:	Uddevalla kommun
Naturgeografisk region:	21a Sydvästra Sveriges kuperade barr- och lövskogslandskap
Objektskategori:	G Objekt där geologiska intressen överväger
IUCN-kategori:	Strikt naturreservat

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Naturreservatet Kuröds skalbankar (Samnerödsbanken inbegripes här).

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 3. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken.

Länsstyrelsen utser Uddevalla kommun som förvaltare av naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken.

Länsstyrelsen har tidigare beslutat om följande områdesskydd som berör det nu bildade naturreservatet:

- Naturreservatet Bräcke enligt 7 § NVL den 25 april 1983, dnr 11.1211-4512-81
- Naturreservatet Kuröd enligt 7 § NVL den 25 april 1983, dnr 11.1211-4512-81
- Naturreservatet Samneröd enligt 7 § NVL den 25 april 1983, dnr 11.1211-4512-81

Länsstyrelsen beslutar att dessa områdesskydd upphävs när nu aktuellt beslut vunnit laga kraft.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara de ansenliga geovetenskapliga värden som skaljordsbankarna representerar
- bevara och vårda den kalkkrävande floran
- bevara de stora entomologiska värdena som dagfjärilsfaunan representerar
- bevara och vårda områdets kulturhistoriska värden
- göra området tillgängligt för besökare

Syftet ska tryggas genom att:

- skaljordsbankarna skyddas från alla former av täktverksamhet
- området skyddas från åtgärder i form av rationellt skogsbruk;
- vissa riktade beståndsvårdande röjningar och gallringar utförs i syfte att gynna föryngringen av lövträd och förhindra granföryngring samt skapa artrika brynmiljöer;
- öppna gräsmarker betas och eller slås årligen
- allmänhetens behov av information och anordningar för bibehållen tillgänglighet tillgodoses genom strövstigar och befintlig informationsanläggning.
- fornlämningar, stenmurar och andra kulturspår vårdas på ett sådant sätt att de tydliggörs i landskapet.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra ny byggnad
2. bedriva någon form av täkt
3. gräva, schakta fylla eller tippa
4. plantera eller så skog
5. anordna upplag
6. anlägga väg
7. dra fram luftledningar eller sätta upp master

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall.

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.

- Vid reparation av, och underhållsröjningar för, befintliga luftledningar. Markskador ska då undvikas.
- Vid nedgrävning av befintliga luftledningar. Samråd ska dock ske med Länsstyrelsen senast 6 veckor innan åtgärd.
- Vid reparation och underhåll av befintliga vägar.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas.

1. Märka ut naturreservatet i terrängen.
2. Bibehålla parkeringsplatser och vandringsled samt sätta upp informationstavlor
3. Gallra, röja, bedriva slåtter och betesdrift.
4. Genomföra undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I den till detta beslut hörande skötselplanen (bilaga 3) framgår i detalj var anordningar ska utföras och åtgärder vidtas.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 §)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Framföra motordrivet fordon
2. campa
3. gräva eller på annat sätt skada skalgrusavlagringarna
4. medföra okopplad hund

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte när förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.

Beskrivning av naturreservatet

Sedan inlandsisen smälte bort från Uddevallaområdet har landet höjt sig 140 m ur havet. Efterhand som landhöjningen fortskred utvecklades i området för ca 11 000 – 10 000 år sedan ett brett sund vid Uddevalla med stor blandning av sött vatten från Vänerbäcken och salt vatten från Västerhavet. Under en tidsrymd av ca 1 000 år skapade detta vattenutbyte gynnsamma betingelser för ett rikt marint djurliv, som resulterat i mäktiga skalbankar.

I befintliga skalbankar har återfunnits skalrester av mer än 100 arter ryggradslösa marina djur samt skelettdelar av valar, sälar och fiskar. De olika djurarternas skilda krav på vattendjup, salthalt och temperatur har haft stor betydelse för tolkningen av Västsveriges utveckling närmast efter istiden. Skalbankarna är därvid unika inte enbart i Sverige utan även sett i ett internationellt perspektiv.

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Planeringsbakgrund

Området ingår i riksintresse för naturvård (NRO14082 Kuröd- Bräcke). Områdets naturvärden finns dokumenterade i inventeringar såsom lövskogsinventeringen och ängs- och betesmarksinventeringen. I Länsstyrelsen naturvårdsplan från 1979 (dåvarande Göteborgs- och Bohus län) föreslås att området utökas och avsätts som reservat på grund av dess stora geologiska och botaniska värden.

Områdets geologiska naturvärden har tidigare uppmärksamats, både nationellt och regionalt. Det är dock först på 1990-talet som områdets entomologiska värden på allvar kartlagts. Tillkomsten av en informationsanläggning om skalbankarna och dess naturvärden har också förhöjt besöksvärdet i området betydligt och motiverar en utökning och sammanläggning av de två befintliga naturreservatsdelarna Bräcke och Kuröd till ett sammanhållet naturreservat med Samnerudsbanken som ett annex. Idag kan man därför konstatera att området är än mer värdefullt än vad tidigare underlag utvisat.

Arbetet med en naturreservatsbildning har stöd i Uddevalla kommuns översiktsplan antagen 8 september 2010, där området har värden för naturvård, och friluftsliv samt som ekologiskt känsligt område. I en fördjupad översiktsplan för Staden Uddevalla antagen 8 oktober 1996 redovisas området, aktuellt för naturreservat som plats för verksamheter som inte bör ligga nära bostäder samt som stadsnaturområde med särskilt värde som gröna zoner, biotopöar och spridningskorridorer.

Ärendets handläggning

Uddevalla kommun Tekniska nämnden har i skrivelse den 30 juni 1999 begärt hos länsstyrelsen att naturreservaten Bräcke och Kuröd utökas och att ett nytt statligt sammanslaget naturreservat bildas. Kommunen har beslutat om upphävande av detaljplaner inom området för det nu föreslagna utökade naturreservatet.

Uddevalla kommun har som berörda mark- och sakägare, förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m m att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Bohusläns museum, Skogsstyrelsen, och en rad intresseorganisationer med intresse av reservatsbildningen.

Naturskyddsföreningen och föreningen Bohusläns flora har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Kommentarer remissynpunkter:

Uddevalla kommun tillstyrker naturreservatsbildningen med förslag till mindre justering av reservatsgränsen.

Länsstyrelsens kommentar: Naturreservatsgränsen ändras enligt kommunens förslag.

Skogsstyrelsen har ingen erinran mot förslaget.

Andresens Maskin AB, Bohusläns museum, Uddevalla botaniska förening och Västsvenska entomologklubben har alla fått förslaget på remiss men har inte svarat.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Området vid Bräcke – Kuröd och Samneröd har betydande värden som är knutna såväl till skalbankarna som till de förekommande lövskogarna och betesmarkerna. Området har också mycket stor betydelse för friluftslivet. Skalavlagringarna är de största i Sverige och även internationellt betydelsefulla. Enligt Länsstyrelsens mening är det av ett stort allmänt intresse att bevara områdets värden. Ett bevarande i form av naturreservat syftar främst till att förhindra fysisk påverkan eller andra åtgärder som kan skada naturvärdena och att långsiktigt bevara och förstärka den biologiska mångfalden knuten till området.

Med hänsyn till områdets storlek och det omfattande intrånget i pågående markanvändning gör Länsstyrelsen bedömningen att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom att naturreservat inrättas. Länsstyrelsen finner vid en vägning av enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att föreskrifterna motsvarar behovet av skydd för att syftet med reservatet uppnås.

Genom att naturreservat bildas kan hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken anses tillgodosedda. Reservatsbildningen är förenligt med kommunens översiktsplan.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå det av riksdagen antagna miljömålen 13. Ett rikt odlingslandskap, 15. God bebyggd miljö och 16. Ett rikt växt och djurliv.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Pågående markanvändning är delvis verksamhetsområde i form av industri. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturre-

servat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns det synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförordningen.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Uddevalla kommun. Förvaltningen ska ske i samverkan med länsstyrelsen och Bohusläns museum.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Bohuslänningen.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär O4:1.

I detta ärende har länsöverdirektör Göran Bengtsson beslutat. Naturvårds-
handläggare Hans Alexandersson har varit föredragande. I handläggningen
har också deltagit naturvårdsdirektör Sven Swedberg, antikvarie Lisa Rag-
narsson, länsarkitekt Kerstin Andersson och länsjurist Anna Blomberg

Göran Bengtsson

Hans Alexandersson